

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. 12/2558

เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธุรกรรมอนุพันธ์สำหรับธนาคารพาณิชย์

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ ซึ่งประกอบด้วย ธุรกรรมอนุพันธ์ด้านตลาด ธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิต ธุรกรรมเงินกู้ยืมที่มี อนุพันธ์แฝง และธุรกรรมเงินกู้ยืมที่มีอนุพันธ์ด้านเงินเพื่อแฝง มาเป็นลำดับ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ต้อง ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงและมาตรฐานขั้นต่ำในการดูแลลูกค้าสำหรับการทำ ธุรกรรมอนุพันธ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยที่ผ่านมตลาดอนุพันธ์ของประเทศไทยมี พัฒนาการอย่างต่อเนื่องจากความผันผวนของปัจจัยด้านตลาดและความเชื่อมโยงของเศรษฐกิจโลกที่ สูงขึ้น นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงด้านกฎเกณฑ์และสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจในอนาคตมีแนวโน้ม ที่จะสนับสนุนและผลักดันให้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ธนาคารพาณิชย์สามารถนำเสนอได้มี ความหลากหลายมากขึ้น เช่น การผ่อนคลายระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินและมาตรการ ป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาทเพิ่มเติมตามแผนแม่บทเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศระยะที่ 2 (Phase 2) ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการโดยมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนการกระจายการลงทุน ของคนไทยไปยังต่างประเทศและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาตลาดเงินของประเทศไทย ปัจจัยดังกล่าว ส่งผลให้ผู้เล่นในตลาดมีความต้องการเครื่องมือเพื่อใช้บริหารความเสี่ยงและเพิ่มผลตอบแทน ซึ่ง พิจารณาได้จากปริมาณการทำธุรกรรมอนุพันธ์ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงคำขออนุญาตในการทำ ธุรกรรมอนุพันธ์ประเภทใหม่ ๆ ของธนาคารพาณิชย์ที่มากขึ้น

ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นควรปรับปรุงประกาศที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ รวมถึงหลักเกณฑ์ในการบริหารความเสี่ยงและ มาตรฐานขั้นต่ำในการดูแลลูกค้า โดยขยายขอบเขตให้ธนาคารพาณิชย์สามารถทำธุรกรรมอนุพันธ์ให้ สอดคล้องกับพัฒนาการของตลาดมากขึ้น เพื่อส่งเสริมความมีประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจของ ธนาคารพาณิชย์ และเพิ่มความคล่องตัวในการเข้าถึงธุรกรรมอนุพันธ์ให้กับผู้ลงทุนและลูกค้าตามระดับ ความรู้ความชำนาญ โดยยังคงคำนึงถึงเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบเศรษฐกิจ เป็นสำคัญ นอกจากนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยยังได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์มากขึ้น เพื่อลดภาระแก่ ธนาคารพาณิชย์ที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของผู้กำกับดูแลทั้งสองหน่วยงาน รวมถึง ลดความเหลื่อมล้ำกันในการแข่งขัน (Level playing field) ระหว่างผู้เล่นในตลาด

โดยประกาศฉบับนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดหลักการและกรอบใน การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ รวมถึงหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง

สนส10-กส37501-25580925

กส375

วันที่ 25 ก.ย. 2558

เช่น การป้องกันผลกระทบที่อาจมีต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน การบันทึกบัญชีและการเปิดเผยข้อมูล รวมถึงการรายงานและการจัดเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นภาพรวมของหลักเกณฑ์การกำกับดูแลให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติในการทำธุรกรรมอนุพันธ์

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 36 มาตรา 39 และมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ ตามกรอบและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกธนาคาร ยกเว้นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย

4. เนื้อหา

4.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“ธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ยกเว้นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย

“ธุรกรรมอนุพันธ์” หมายความว่า ธุรกรรมอนุพันธ์ด้านตลาดตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ด้านตลาด (Market derivatives) ธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิต (Credit derivatives) และธุรกรรมเงินกู้ยืมที่มีอนุพันธ์แฝงตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมเงินกู้ยืมที่มีอนุพันธ์แฝง (Structured products)

“ผู้ลงทุน” หมายความว่า ผู้ลงทุนสถาบัน ผู้ลงทุนรายใหญ่ และผู้ลงทุนรายย่อยตามที่กำหนดในเอกสารแนบท้ายของประกาศฉบับนี้

4.2 หลักการ

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ภายใต้หลักการในการกำกับดูแลสถาบันการเงิน 5 ด้าน ดังนี้

4.2.1 ด้านการส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อรองรับการแข่งขัน (Efficiency)

ธุรกรรมอนุพันธ์ดังกล่าวสามารถตอบสนองพัฒนาการและความต้องการของตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.2 ด้านการสนับสนุนให้สถาบันการเงินมีธรรมาภิบาลที่ดีเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงาน (Governance)

ธนาคารพาณิชย์ต้องมีโครงสร้างองค์กรที่ส่งเสริมการมีธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในการทำธุรกรรมอนุพันธ์

4.2.3 ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันการเงินและระบบสถาบันการเงิน (Micro-prudential)

ธนาคารพาณิชย์ต้องสามารถบริหารความเสี่ยงที่เกิดจากการทำธุรกรรมอนุพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีเงินกองทุนเพียงพอที่จะรองรับความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมดังกล่าว รวมถึงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธุรกรรมตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

4.2.4 ด้านการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศ (Macro-prudential)

ธนาคารพาณิชย์ต้องไม่ทำธุรกรรมอนุพันธ์ที่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพระบบการเงิน เศรษฐกิจ และระบบสถาบันการเงิน เช่น การเสนอธุรกรรมอนุพันธ์ให้กับลูกค้าในลักษณะที่เป็นตัวกลางในการเข้าถึงตลาดต่างประเทศ หรือตลาดอัตราแลกเปลี่ยน ที่ขัดกับนโยบายหรือหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน ซึ่งอาจส่งผลเสียหายแก่เสถียรภาพระบบการเงินและระบบสถาบันการเงินในประเทศได้

4.2.5 ด้านการส่งเสริมให้สถาบันการเงินให้บริการอย่างเป็นธรรมต่อลูกค้า (Fairness)

ธนาคารพาณิชย์ต้องตระหนักถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของลูกค้าที่ทำธุรกรรมอนุพันธ์เช่นเดียวกับผู้ใช้บริการทางการเงินอื่น ๆ และต้องมีระบบงานรองรับในเรื่อง (1) สิทธิที่จะได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง (Right to be informed) (2) สิทธิที่จะเลือกใช้บริการได้อย่างอิสระ (Right to choose) (3) สิทธิที่จะร้องเรียนเพื่อความเป็นธรรม (Right to be heard) และ (4) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาค่าชดเชยหากเกิดความเสียหาย (Right to redress) ผ่านการวิเคราะห์ความเหมาะสมชี้แจงรายละเอียด และเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญต่อลูกค้าตามหลักการและข้อปฏิบัติขั้นต่ำที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

4.3 กรอบการอนุญาตและการกำกับดูแลธุรกรรมอนุพันธ์

เนื่องด้วยหลักเกณฑ์ที่ใช้กำกับดูแลธุรกรรมอนุพันธ์ประกอบด้วยหลักเกณฑ์หลายด้าน ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ออกประกาศฉบับนี้ ซึ่งเป็นประกาศหลักที่กำหนดกรอบการอนุญาตและการกำกับดูแลธุรกรรมอนุพันธ์ รวมทั้งระบุภาพรวมของหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลและการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ โดยสำหรับรายละเอียดในหลักเกณฑ์เฉพาะของธุรกรรมอนุพันธ์แต่ละประเภทและการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง ให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในประกาศย่อยที่เกี่ยวข้อง 5 ฉบับ ดังนี้

(1) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ด้านตลาด (Market derivatives)

- (2) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิต (Credit derivatives)
- (3) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมเงินกู้ยืมที่มีอนุพันธ์แฝง (Structured products)
- (4) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์
- (5) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยมาตรฐานขั้นต่ำในการดูแลลูกค้าสำหรับการทำธุรกรรมอนุพันธ์

4.4 ขอบเขตและประเภทของธุรกรรมอนุพันธ์

4.4.1 ธุรกรรมอนุพันธ์ด้านตลาด (Market derivatives)

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ด้านตลาดที่สอดคล้องตามหลักการที่กำหนดในข้อ 4.2 เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด รวมถึงเป็นช่องทางในการลงทุนเพื่อเพิ่มผลตอบแทนตามที่กำหนดไว้ในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ด้านตลาด (Market derivatives) โดยแบ่งเป็นธุรกรรมอนุพันธ์ด้านตลาดที่มีโครงสร้างไม่ซับซ้อนและมีความแพร่หลาย ซึ่งธนาคารพาณิชย์สามารถทำธุรกรรมดังกล่าวได้ตามประเภทของธุรกรรม ตัวแปรอ้างอิง และคู่สัญญา ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด สำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ด้านตลาดอื่นที่อาจมีประเภทของธุรกรรม ตัวแปรอ้างอิง หรือคู่สัญญาต่างจากหลักเกณฑ์ในประกาศ ให้ธนาคารพาณิชย์นำเสนอรายละเอียดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบว่ามีความสอดคล้องกับหลักการในการอนุญาตทำธุรกรรมอนุพันธ์ก่อนการทำธุรกรรม

4.4.2 ธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิต (Credit derivatives)

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตที่สอดคล้องตามหลักการที่กำหนดในข้อ 4.2 เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต รวมถึงเป็นช่องทางในการลงทุนเพื่อเพิ่มผลตอบแทนตามที่กำหนดไว้ในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิต (Credit derivatives) โดยแบ่งเป็นอนุพันธ์ด้านเครดิตที่มีโครงสร้างเป็นมาตรฐานและเป็นที่รู้จักในตลาดอนุพันธ์ด้านเครดิต ซึ่งธนาคารพาณิชย์สามารถทำธุรกรรมดังกล่าวได้ตามประเภทของธุรกรรม สินทรัพย์อ้างอิง และคู่สัญญา ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด สำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตอื่นที่อาจมีประเภทของธุรกรรม สินทรัพย์อ้างอิง หรือคู่สัญญาต่างจากหลักเกณฑ์ในประกาศ ให้ธนาคารพาณิชย์นำเสนอรายละเอียดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบว่ามีความสอดคล้องกับหลักการในการอนุญาตธุรกรรมอนุพันธ์ก่อนการทำธุรกรรม

4.4.3 ธุรกรรมเงินกู้ยืมที่มีอนุพันธ์แฝง (Structured products)

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมเงินกู้ยืมที่มีอนุพันธ์แฝงที่สอดคล้องตามหลักการที่กำหนดในข้อ 4.2 เพื่อเพิ่มทางเลือกในการลงทุนและตอบสนอง

ความต้องการของผู้ลงทุนตามที่กำหนดไว้ในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมเงินกู้ยืมที่มีอนุพันธ์แฝง (Structured products) โดย ธนาคารพาณิชย์สามารถทำธุรกรรมเงินกู้ยืมที่มีอนุพันธ์แฝงที่มีลักษณะ ตัวแปรอ้างอิง และคู่สัญญา ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด สำหรับธุรกรรมเงินกู้ยืมที่มีอนุพันธ์แฝงอื่นที่อาจมี ลักษณะ ตัวแปรอ้างอิง หรือคู่สัญญาต่างจากหลักเกณฑ์ในประกาศให้ธนาคารพาณิชย์นำส่ง รายละเอียดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบว่ามีความสอดคล้องกับหลักการใน การอนุญาตธุรกรรมอนุพันธ์ก่อนการทำธุรกรรม

4.5 การบริหารความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์

ธนาคารพาณิชย์ต้องบริหารความเสี่ยงที่เกิดจากการทำธุรกรรมอนุพันธ์ อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับลักษณะ ปริมาณ และความซับซ้อนของการทำธุรกรรมอนุพันธ์ ตามแนวทางที่เหมาะสม เช่น การจัดทำระเบียบผลิตภัณฑ์ (Product program) ที่ต้องได้รับอนุมัติ จากคณะกรรมการธนาคาร การไม่ทำธุรกรรมอนุพันธ์ที่ยังไม่สามารถประเมินมูลค่ายุติธรรมได้ อย่างน่าเชื่อถือหรือบริหารความเสี่ยงไม่ได้ หรือการมีฐานะการเงินและเงินกองทุนเพียงพอที่จะรองรับ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรด้านตลาด คุณภาพเครดิต อัตราเงินเฟ้อ ความเสี่ยงด้านคู่สัญญา หรือปัจจัยอื่น ๆ ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหาร ความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ การบริหารความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์

4.6 การดูแลลูกค้าสำหรับการทำธุรกรรมอนุพันธ์

ธนาคารพาณิชย์ต้องมีแนวทางและกระบวนการในการดูแลลูกค้าที่ถูกต้องและเป็นธรรม ทั้งในเรื่องการประเมินความเหมาะสมของลูกค้าและการเปิดเผยข้อมูลต่อลูกค้าเพื่อลดโอกาส ที่ลูกค้าจะเข้าทำธุรกรรมอนุพันธ์ที่มีความเสี่ยงหรือมีความซับซ้อนสูงเกินกว่าความชำนาญของตนและ ได้รับความเสียหายเป็นมูลค่าสูง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของลูกค้าที่มีต่อธนาคารพาณิชย์ กระบวนการในการรับข้อร้องเรียนและการแก้ไขปัญหาให้แก่ลูกค้าในกรณีที่ลูกค้าไม่ได้รับความเป็นธรรม จากการทำธุรกรรมอนุพันธ์ ระบบการควบคุมภายในของธนาคารพาณิชย์ที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ การดูแลลูกค้า รวมถึงธนาคารพาณิชย์ต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในธุรกรรมอนุพันธ์ เป็นอย่างดีด้วย ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การดูแลลูกค้าสำหรับการทำธุรกรรม อนุพันธ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยมาตรฐานขั้นต่ำในการดูแลลูกค้าสำหรับการ ทำธุรกรรมอนุพันธ์

4.7 หลักเกณฑ์การกำกับดูแลอื่นที่เกี่ยวข้อง

4.7.1 การป้องกันผลกระทบที่อาจมีต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน

ในการทำธุรกรรมอนุพันธ์ที่ได้รับอนุญาตหรือที่ได้รับความเห็นชอบจาก ธนาคารแห่งประเทศไทยตามข้อ 4.4 ธนาคารพาณิชย์ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม การแลกเปลี่ยนเงิน หนังสือของเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน และมาตรการป้องปราม การเก็งกำไรค่าเงินบาทของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งรวมถึงกฎหมาย หลักเกณฑ์ และหนังสือ ดังต่อไปนี้ด้วย

- (1) ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินว่าด้วยเรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทุนในตราสารในต่างประเทศและอนุพันธ์
- (2) หนังสือเวียนว่าด้วยการทำธุรกรรมอนุพันธ์ ธุรกรรมเงินฝากหรือเงินกู้ยืมที่มีอนุพันธ์แฝง และธุรกรรม Credit Derivatives ที่อ้างอิงสินทรัพย์สกุลเงินตราต่างประเทศ
- (3) หนังสือเวียนตามมาตรการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท

4.7.2 การบันทึกบัญชีและการเปิดเผยข้อมูล

ธนาคารพาณิชย์ที่ทำธุรกรรมอนุพันธ์ต้องจัดประเภท บันทึกบัญชี และเปิดเผยข้อมูลให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีไทยในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ หากยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีไทยในเรื่องใด ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยธนาคารพาณิชย์ต้องจัดทำกระบวนการที่ใช้ในการพิจารณาจัดประเภทและบันทึกบัญชีตลอดจนจัดเก็บหลักฐาน เอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการพิจารณาดังกล่าวไว้ เพื่อให้ผู้สอบบัญชีและธนาคารแห่งประเทศไทยใช้ในการตรวจสอบ หรือจัดส่งให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยเมื่อมีการร้องขอ

4.7.3 การรายงานและการจัดเก็บข้อมูล

- (1) การรายงานข้อมูล

เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบถึงพัฒนาการของตลาดอนุพันธ์ รวมถึงผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ภายหลังจากที่ได้ทำธุรกรรมอนุพันธ์ไปแล้ว ให้ธนาคารพาณิชย์ที่ทำธุรกรรมอนุพันธ์จัดเก็บและนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมอนุพันธ์ในรูปแบบสื่อคอมพิวเตอร์ตามแบบรายงานและหลักเกณฑ์การรายงานที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในประกาศย่อยแต่ละฉบับ

- (2) การจัดเก็บข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ธนาคารพาณิชย์ที่ทำธุรกรรมอนุพันธ์ต้องจัดเก็บหลักฐานในการทำธุรกรรมอนุพันธ์ดังกล่าวไว้ที่ธนาคารพาณิชย์เอง เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบ หรือจัดส่งสำเนาให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยเมื่อมีการร้องขอ

4.7.4 การกำกับดูแลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ธนาคารพาณิชย์ที่ทำธุรกรรมอนุพันธ์ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุน ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงิน ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของผู้สัญญาสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single Lending Limit) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการลงทุนของสถาบันการเงิน และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศสำหรับธนาคารพาณิชย์ ยกเว้นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย โดยในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลดังกล่าวให้พิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของธุรกรรมอนุพันธ์

4.8 ข้อกำหนดอื่น

4.8.1 ในการทำธุรกรรมอนุพันธ์ ธนาคารพาณิชย์ต้องดูแลให้สัญญาามีผลบังคับตามกฎหมาย ไม่ขัดกับกฎหมายหรือกฎระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีการทบทวนเป็นระยะตามความเหมาะสม

4.8.2 ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจพิจารณาเปลี่ยนแปลงกรอบหรือหลักเกณฑ์ในการทำธุรกรรมอนุพันธ์หรือการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ในการทำธุรกรรมอนุพันธ์ได้ตามความเหมาะสม ทั้งกรณีธุรกรรมอนุพันธ์ที่ได้รับอนุญาตและธุรกรรมอนุพันธ์ที่ได้รับความเห็นชอบเป็นรายการแล้ว โดยธนาคารแห่งประเทศไทยอาจระงับการทำธุรกรรม จำกัดปริมาณธุรกรรมเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการให้ความเห็นชอบ กำหนดให้กันสำรองเพิ่มเติม หรือใช้มาตรการอื่นใด ในกรณี que พบว่าธนาคารพาณิชย์ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดหรือมีการดำเนินการที่ไม่รัดกุมหรือไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ รวมถึงในกรณีที่ธุรกรรมอนุพันธ์ที่ไม่สอดคล้องตามหลักการในข้อ 4.2 หรือมีการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยใด ๆ ที่อาจทำให้ธุรกรรมมีความเสี่ยงสูงขึ้นหรือไม่สอดคล้องกับสถานะตลาด เมื่อเปรียบเทียบกับ ณ ช่วงเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบ

5. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 25 กันยายน 2558

ประสาร ไตรรัตน์วรกุล

(นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประเภทและคำจำกัดความของผู้ลงทุน

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดประเภทและคำจำกัดความของผู้ลงทุนเพื่อให้การทำธุรกรรมอนุพันธ์ธนาคารพาณิชย์สอดคล้องกับความรู้และความชำนาญ รวมถึงความสามารถในการรองรับความเสี่ยงของผู้ลงทุนแต่ละประเภท ดังนี้

1. ผู้ลงทุนสถาบัน ประกอบด้วย

- 1.1 ธนาคารแห่งประเทศไทย
- 1.2 ธนาคารพาณิชย์
- 1.3 ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย
- 1.4 ธนาคารที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น
- 1.5 บริษัทเงินทุน
- 1.6 บริษัทเครดิตฟองซิเอร์
- 1.7 บริษัทหลักทรัพย์
- 1.8 บริษัทประกันวินาศภัย
- 1.9 บริษัทประกันชีวิต
- 1.10 กองทุนรวม
- 1.11 กองทุนส่วนบุคคลซึ่งบริษัทหลักทรัพย์บริหารจัดการเงินทุนของผู้ลงทุนตามข้อ 1.1 ถึงข้อ 1.10 หรือข้อ 1.12 ถึงข้อ 1.26 หรือของผู้ลงทุนรายใหญ่
- 1.12 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- 1.13 กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
- 1.14 กองทุนประกันสังคม
- 1.15 กองทุนการออมแห่งชาติ
- 1.16 กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน
- 1.17 ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
- 1.18 ผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าเกษตร
ล่วงหน้า
- 1.19 สถาบันการเงินระหว่างประเทศ
- 1.20 สถาบันคุ้มครองเงินฝาก
- 1.21 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.22 นิติบุคคลประเภทบริษัท

1.23 นิติบุคคลซึ่งมีบุคคลตามข้อ 1.1 ถึงข้อ 1.22 ถือหุ้นรวมกันเกินกว่าร้อยละ เจ็ดสิบห้าของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด

1.24 ผู้ลงทุนต่างประเทศซึ่งมีลักษณะเดียวกับผู้ลงทุนตามข้อ 1.1 ถึงข้อ 1.23

1.25 ผู้จัดการกองทุนที่มีชื่อในทะเบียนผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้จัดการกองทุนตามประกาศ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้จัดการกองทุน

1.26 ผู้จัดการลงทุนที่มีชื่อในทะเบียนผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้จัดการลงทุนตามประกาศ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้จัดการลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

2. ผู้ลงทุนรายใหญ่ ประกอบด้วย

2.1 นิติบุคคลที่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

2.1.1 มีส่วนของผู้ถือหุ้นตามงบการเงินปีล่าสุดที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป

2.1.2 มีเงินลงทุนโดยตรงในหลักทรัพย์หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามงบการเงินปีล่าสุดที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วตั้งแต่ยี่สิบล้านบาทขึ้นไป

2.2 บุคคลธรรมดาซึ่งนับรวมกับคู่สมรสแล้วมีลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

2.2.1 มีสินทรัพย์สุทธิตั้งแต่ห้าสิบล้านบาทขึ้นไป ทั้งนี้ สินทรัพย์ดังกล่าวไม่นับรวมมูลค่าอสังหาริมทรัพย์ซึ่งใช้เป็นที่พักอาศัยประจำของบุคคลนั้น

2.2.2 มีรายได้ต่อปีตั้งแต่สี่ล้านบาทขึ้นไป

2.2.3 มีเงินลงทุนโดยตรงในหลักทรัพย์หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป

3. ผู้ลงทุนรายย่อย ประกอบด้วย

ผู้ลงทุนอื่น ๆ ที่ไม่เข้าข่ายเป็นผู้ลงทุนสถาบันและผู้ลงทุนรายใหญ่ข้างต้น